

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**R. P. Antonii De Escobar Et Mendoza, Vallisoletani,
Societatis Iesv Theologi, Vniversæ Theologiæ Moralis,
Receptiores Absqve Lite Sententiæ nec-non
Problematicæ Disquisitiones ... Tomus ...**

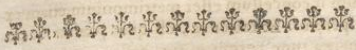
Lugduni, 1652-1663

Cap. 34. Circa Impedimenta solummodo impediencia.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-80577](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-80577)

tratus, nisi fieret simul ineundi matrimonij causa. Tunc enim ea sola ratione, quod causa matrimonij fieret, sub hoc decreto comprehenderetur, & puniretur non luxuria species, sed coniugij intentata violatio.

CAPVT XXXIV.

Ecclesie Circa impedimenta solummodo impediencia.

DVBIVM CXLIV.

An Parochus possit ad tempus interdiceri, ne matrimonium contrahatur?

190
Quid sit
Ecclesie
restitu
suppono.

DUBIVM Impedimentum impediens est Ecclesie vetitum, id est interdictum hominis prohibentis alicui matrimonium contrahere ad tempus ob aliquam legitimam causam, nempe ob sedandum scandalum, vel ob discutendam veritatem circa aliquod impedimentum, vel ne oriantur rixae, vel in alicuius festi venerationem. Quæserim autem, an non solus Pontifex, vel Episcopus, sed etiam Parochus possit ad tempus matrimonium interdiceri?

191
Non potest id
Parochus.

Non potest Parochus, quia id soli Iudici Ecclesiastico competit, cuius est de causis matrimonialibus cognoscere cap. 1. de consanguin. in fine. Sic Goffred. sum. tit. de matrim. contractio contra interdict. Eccles. numero primo. Angl. verb. Matrimonium 3. impedim. 1. numer. vnic.

192
Id Parochus
1006.

Parochus omnino potest. Quia aliud est, causas matrimoniales pertractare, id enim iudiciale earum indagacionem importat, ac proinde solius Iudicis Ecclesiastici est, ut deciditur cap. 1. citato. Aliud est, matrimonium impedire ad tempus, & hoc Parochis incumbit, ut late probat Sanch. l. 3. d. 1. §. n. 3. Ita ipse l. 7. d. 6. n. 6. D. Anton. 3. p. tit. 1. c. 16. Sylvest. v. Matrimonium 7. q. 1. c. 2. Palud. in 4. dist. 34. qu. 1. a. 1. n. 10. concl. 4. Caiet. sum. v. Matrimonium, c. 1. Armil. ibi, n. 54. Sæ v. Matrimonium. de impediment. non dirim. numer. 1. Nauar. sum. cap. 2. 2. numer. 68.

193
Hic fere er.
non ius.

Hoc fere certum reor, monens, cauendum esse ab eo, quod Angles p. 1. de matr. de imped. Ord. a. 2. noitram tenens sententiam, addit, scilicet hoc interdictum esse impedimentum dirimens post Tridentinum, Quod minus verum est, quia non obstante ea prohibitione Iudicis, potest seruari solemnitas petita eo cap. 1. ut si Parochus, & testes non obstant ea Episcopi prohibitionem, assistant, vel iis presentibus, & inuitis contrahatur.

DVBIVM CXLV.

An Pontificis prohibitio, seu interdictum reddat, irritum matrimonium contra eam prohibitionem contractum?

MATRIMONIUM aduersus Pontificiam prohibitionem inuitum irritum non est, nisi aliud subsit, dirimens impedimentum. Quia irritum, fortius est matrimonium, ut pote quod iuris naturalis est, Pontificia prohibitionem. Sic Gloss. cap. penultim. in fine, de despons. impuber. & manifestè loquitur, quando est interdictum cum decreto irritanti. Abbas ibi, numer. 9. Cardin. numer. 9. Sic intelligant Glossam. Innocent. ibi, in fine, quamuis in sponsalibus teneat, ea esse irrita ex Pontificis prohibitionem. Monachus cap. vnic. de voto in 6. Probus in addit. sine. Alij asserunt irritum non esse si prohibitio Pontificis non sit perpetua, sed temporalis ob diei festi venerationem, vel ob litis dependentiam, &c. Probatur prior pars ex cap. Tua fraternitas, de sponsa duorum. Posterior autem ex cap. 1. de matrim. contract. contra interdict. Eccles. Sic Gloss. cap. Tua fraternitas, verb. Poteris. Abbas ibi, numer. 4. Alexand. de Neuo num. 8. Rosel. verb. Impedimentum, impedim. 16. Angel. verb. Matrimonium, 3. impedim. 1. Ludouic. Lopez part. 3. Instr. de matr. c. 46. Couar. 4. Decret. p. 2. c. 6. in princip. numer. 6. & alij.

594
Non redd. s
irritum.

Matrimonium interdictum à Pontifice vna voce cum decreto irritanti irritum est, quamuis aliud impedimentum dirimens minime subsit: vel saltem ad eius intentionem est recurrendum, Quia si potest Pontifex constitutione, quæ lex mortua est, à fortiori vna voce irritare matrimonium poterit. Et si potest lege generali impedimentum dirimens indicere, cur non poterit personale, aut locale? Ita Hostiensis sum. tit. de matrim. contracto contra interdict. Eccles. Ioan. Andr. ibi, citans Alanum, qui id dubitando asseruit. Anton. ibi, sine. Anchar. numer. 7. Cardin. numer. 9. Præposit. sine, dicens, esse communem. Paludan. in 4. dist. 34. quæst. 1. ar. 1. numer. 10. D. Antonin. part. 3. tit. 1. cap. 16. Syluest. verb. Matrimonium, 7. quæstion. 1. disto 3. & alij.

595
irritum red.

Quid mihi probabilius videatur, expono. Sponsalia inita contra Pontificis interdictum cum decreto irritanti, quamuis generali, nec sponsalium mentionem facient. (Ut si Pontifex ex causa iusta in hibeat duobus, ne sponsalia de futuro inter se contrahant, decernens irritum, si quid contra gestum fuerit.) Sunt inuulida. Et ita intelligo Innocentium cap. 1. enultim. in fine, & Alexandrum de Neuo ibi, numer. 2. 1. constituentes id discrimen inter sponsalia: & matrimonium contra huiusmodi prohibitionem contracta: ut illa irrita sint, hoc autem minime, nisi addatur clausula specificam mentionem matrimonij iritationis faciens. Cum enim matrimonium sit res aded ardua, & grauissimum negocium sit illud irritare, specificam clausulam requirit. Ad sponsalia vero irritanda non

596
Meam sen-
tentiã ubi-
tim expono.

BAP
MOR
E. IV
E V.

non desideratur ea clausula specifica, sed sufficit generalis, cum non sit res tanti momenti, ea irritare. Si prohibitio simplex sit, nimirum abque decreto irritante, matrimonium aduersus eam prohibitionem Pontificiam initum, est validum. Quia cum multa prohibeantur, quae tamen facta tenent *cap. Ad Apostolicam, de regularib.* & prohibitio sit nuda, ac simplex, non est, cur dicamus, rem tam arduam, tantique momenti, ac est matrimonium, tunc irritari. At si clausula decreti irritantis agat specificam mentionem matrimonij id irritans, si contra prohibitionem sit initum: vtor distinctione: Aut causa est temporalis, aut perpetua. Si temporalis est, non reddetur irritum matrimonium, sed sensus erit, vt matrimonium sit irritum non simpliciter, sed in quantum parat praedictum alicui liti, ob cuius pendenciam est ad tempus interdictum. Si autem causa est perpetua irritum reddetur: quia cum matrimonij irritatio sit res gravissima non censenda est inducta ex tali clausula adiecta prohibitioni ob causam temporalem, sed iuxta merita causa dimetiendum est, an sit irritatio absoluta, an potius quoad peculiarem effectum. Quae quidem omnino vera sunt, siue Pontificia prohibitio sit per modum constitutionis, siue per modum praeccepti. Quia nullum inuenio inter haec discrimen, nisi quoad durationem; constitutio enim perpetuo durat, mandatum vero morte mandantis extinguitur. Denique quamuis causa interdicendi matrimonium sit temporalis, & matrimonium contra prohibitionem initum sit validum: At quando Iudicis prohibitio fuit legitima, separandi sunt coniuges ad tempus, in poenam delicti, ne poenae immunitate iustum praecceptum contemnere audeant *cap. 1. de matrim. contra. contra interdict.* Eccles. Vno igitur, & altero verbo nostrae respondeo quaestioni. Si interdictum Pontificis sit simplex, & sine clausula irritante, nullo modo irritat matrimonium: secus vero si interdictum, aut prohibitio haec lata sit cum clausula irritante.

DVBIUM CXLVI.

An licite possit matrimonium Interdicti, ac Cessationis à diuinis tempore celebrari?

⁵⁹⁷ *Quaedam sup. poen.* **S**uppono ex *sess. 1. iure nono Tridentini sess. 24. cap. 10.* prohiberi nuptiarum celebrationem, ab Aduentu vsque ad diem Epiphaniae, & à die Cinerum vsque ad Octauam Resurrectionis inclusivae. Prohibentur autem hisce temporibus non matrimonium, sed solemnitates, quae in benedictionibus nuptialibus, in traditione sponsae in domum sponsi cum apparatu consistunt. Validum est autem matrimonium tempore Interdicti, & Cessationis à diuinis contractum. Quia non est Canon illud irritans: imò *cap. Capellanus, de feriis* dicitur, Romanae Ecclesiae consuetudinem esse, vt quocumque tempore matrimonium valide contrahatur. Quaeimus itaque, num licite matrimonium possit interdicti, ac Cessationis à diuinis tempore celebrari?

⁵⁹⁸ *Non potest li. 10.* Minime potest. Quia nulla Interdicti tem-

pore Sacramenta valent ministrari praeter ea, quae *cap. Alma mater, de sentent. excommunic. in 6.* excipiuntur. At matrimonium exceptum non est, sed Sacramentum Pœnitentiae etiam respectu non agrotantium, Baptismus, & Confirmatio, & Eucharistia per modum viaticivi: vt si concessum esset matrimonium, etiam exciperetur. Et rationes, ob quas praefata Sacramenta tunc permittuntur, cessant in matrimonio: cum ex eius negatione minime subtrahatur Ecclesiae debitus honor, nec haereses pullulent quae sunt rationes assignatae *cap. final. maxime cum si necessitas in eundem matrimonij occurrat, possit id extra locum interdictum commode fieri. Sic Vgolin. de censur. vbi de interdicti. tabula 5. capite 7. Paragraph. 3. numero 1. Sayr. in Theaur. lib. 5. cap. 7. num. 43. Basil. l. 6. c. 9. num. 3.*

Interdicti, ac Cessationis à diuinis tempore potest licite matrimonium iniri. Quia *cap. Capellanus*, habetur, eam esse Romanae Ecclesiae consuetudinem, vt matrimonium quocumque tempore contrahatur. Sed illicitum consuetudo minime à Romana Ecclesia permitteretur: ergo. Ita Innocent. *c. Non est, in fine, de sponsal. Hostiens. ibi, sine. Ioan. Andr. num. 5. Anton. num. 10. Abbas num. 8. Cardin. num. 2. quaest. 1. Praeposit. num. 7. Alexand. de Neuo num. 21. Syluest. verb. Interdictum 5. quaest. 9. num. 6. Armil. ibi, num. 53. Paludan. in 4. dist. 18. quaest. 8. art. 2. conclus. 4. Henriquez lib. 1. cap. 16. num. 2. litte. L. S. & L. i. cap. 2. num. 1. litter. F. Petri. de Ledelm. quaest. 50. art. vnic. dub. 1. conclus. 4. Nauar. sum. Lat. cap. 27. numer. 179. Manuel tom. 1. sum. cap. 116. numer. 1. Sa verb. Interdictum, num. 17. Vega. 1. tom. sum. capite 103. casu 6. Sanchez libr. 7. dub. 8. numer. 2.*

Cum his opinor. Quia ea sola Sacramenta censentur tempore interdicti, aut Cessationis prohibita, quae pure Sacramenta sunt, & omnino spiritualia. At matrimonium est contractus quidam naturalis, cui per accidens adiecit Christus Dominus Sacramenti rationem. Fateor tamen primam sententiam admodum esse probabilem. Imò tempore Cessationis licite iniri matrimonium. Quod constat ex *cap. Capellanus, de feriis*. Quocumque namque tempore dicit concedi. Et clare sentiunt Doctores citati.

DVBIUM CXLVII.

An Benedictiones nuptiales possint licite tempore interdicti conferri?

Plane possunt. Quia cum accessorium naturam principalis sequatur, *Regul. Accessorium sequitur principale* 42. de regulis iuris, in 6. concessio principali, accessorium conceditur. At benedictiones accessorie sunt matrimonio, quod eo tempore concessum est, (vt *Dubio proximo* vidimus.) Ergo possunt licite geri. Concessis quidem tempore Interdicti Baptismo, & Confirmatione conceditur consecratio Chrismatis, quod accessorium est, *cap. Quoniam, de sentent. excommunic. in 6.* Vbi Gloss. verb. *Dubium*, ait, rationem huius esse,

Sectio II. Dubia, De Impedimentis. 275

esse, quod concessio principali, accessorium concedatur. Sic Rosel. *verb. Interdictum*, 2. n. 7. Angel. *verb. Interdictum*, 6. num. 30. Gaeta *reper. car. Ad limina*, 30. quest. 1. §. 3. num. 547. Et rem esse dubiam nihil definiens docent Abbas *cap. Non est*, num. 8. de *sponsal.* & ibi Prapofit. num. 7.

601 Non possunt licite conferri. Quia benedictio nuptialis est officium diuinum, & ad actum Ordinis pertinet: cum solus Sacerdos possit sponsum, & sponfam benedecere, idque precibus, ac officio peculiari ab Ecclesia institutis, & in Missam solemnibus. Ita Astenf. *sum p. 2. lib. 7. tit. 16. art. 3. quest. 6.* Syluest. *verb. Interdictum*, 5. quest. 7. num. 9. except. 5. Tabien. *verb. Interdictum*, 5. quest. 1. §. num. 14. Armill. *ver. Interdictum*, num. 5. Nauar. *sum cap. 27. num. 179.* Paludan. *in 4. dist. 26. quest. 2. art. 2. num. 12.* Medina *lib. 1. sum. cap. 1. §. 13.* Henriquez *lib. 1. 1. cap. 16. num. 2. lit. S. & lib. 3. cap. 4. n. 1. lit. D.* Barth. à Ledesma. *de Interdict. n. 3. Sanch. l. 7. d. 8. num. 10.*

603 Hanc sententiam amplector. Moneo tamen, hodie licet tempore interdicti posse benedictiones nuptiales conferri, seruata moderatione assignata. *cap. Alma mater, de sent. excomm. in 6.* nempe submissa voce, iannis clausis, excommunicatis, ac interdictis exclusis. Quia is textus concessit, cum ea moderatione omnia diuina officia tempore interdicti posse celebrari. Non tamen permissio hæc in vniuersum est accipienda. Nam in Ecclesia speciali interdictio affecta minime licet officia diuina peragere, & benedicere nuptias cum præfata limitatione. Quia *cap. Alma mater* in solo interdicto generali loquitur, vt constat ex principio illius textus, vbi sermo est de locis suppositis Interdicto, atque ita de Interdicto generali. Quare concessio postea contenta ibi *vers. Adiciamus*, vt possint celebrari diuina tempore Interdicti cum ea moderatione, de eodem interdicto debet intelligi. Nam ad principium legis, vbi aliud non apparet, debent trahi sequentia, *cap. 2. de iuris, & facti ignor.*

DVBIVM CXLVIII.

An imperfecta spiritualis cognatio procedens ex tentione in Catechismo, oriatur etiam ex tentione baptizati in exorcismis?

604 R Ecolo, Catechismum esse instructionem fidei, quæ fit solemniter ante inuam Ecclesie super baptizando, vel iam domi baptizato. Sicut igitur ex eo quod quis tenens in baptisimi celebratione infantem, contrahit cognationem quandam spirituales, quæ est impedimentum dirimens matrimonium: sic similiter ex eo, quod quis in Catechismo tenet, contrahit etiam quandam spirituales cognationem imperfectam, quæ tantum est impedimentum impediens, non dirimens coniugium. Quæritur verò, num huiusmodi imperfecta cognatio spiritualis oriatur etiam ex tentione baptizati in exorcismis?

605 Oritur quidem. Quia *cap. Peruenit*, 30. quest. 1. Deus dedit Pontifex sic ait: *Primo pabulo Sacri Salis vique ad Confirmationem per Christum, nullus Christianus suam commarem coniugium suscipere debet.* Sic Palud. *in 4. dist. 4. qu. 1. art. 1. num. 7.*

606 Non oritur. Quia textus cuncti de hoc impedimento locuti de solo Catechismo faciunt mentionem, nullamque de tentione in exorcismis gerunt memoriam. Ergo sola tentio in Catechismo impedit matrimonium. Et quidem Catechismus est quedam futuri Baptisimi professio, eiusque initium, ac quedam regeneratio imperfecta, per fidem, quam patrinus pro patulo proteltatur: ergo ex illo solum ortum habere debet huiusmodi imperfecta cognatio. Ita D. Thom. *in 4. dist. 42. quest. 1. artic. 2. orp.* Henriquez *lib. 2. cap. 19. num. 4. liter. K. & l. 1. 2. ca. 2. num. 1. liter. M.* Barthol. à Ledesma. *de matrim. dub. 46.* Veracruz *part. 1. specul. art. 22. dub. 3.* Durand. *in 4. dist. 42. quest. 1. art. 2. num. 7.* Palaci. *ibi. d. vnic. Ouand. d. vnic. propof. 7.* Sanch. *l. 7. d. 10. n. 5.*

607 Hoc vnice verum esse reor. Quia verba *cap. Peruenit*, pro prima parte citati, copulatiue & non disiunctiue sunt accipienda: ita vt per omnia illa cognatio contrahatur, sed quasi initium sumat in iplo exorcismo.

DVBIVM CXLIX.

An vt patrinus hanc imperfectam spiritualem cognationem contrahat, necessum sit vt baptizatum, aut baptizandum in Catechismo teneat?

608 Non est necessum, vt teneat patrinus baptizatum, aut baptizandum, sed sufficit, vt respondeat Sacerdoti, an credat, & iam diabolo renunciet. Quia hæc spiritualis imperfecta cognatio contrahitur ex eo quod patrinus personam baptizati, aut baptizandi gerit: sed respondens pro infante eius gerit personam: ergo sufficit ad cognationem huiusmodi contrahendam respondere, licet minime teneat. Sic Hurtad. *d. 25. diff. 1. n. 4.*

609 Necessum est, non solum respondere, sed & tenere baptizatum, aut baptizandum dum Catechismus geritur. Quia sic expresse habetur *cap. 2. de cognat. spirit. in 6.* & *cap. Contracto, de cognatione spirit.* Ita explicat Gloss. *ad cap. Contracto, sine.* Sanchez *lib. 7. d. 10. n. 3.* Basil. *l. 6. c. 11. num. 2.*

610 Existimo, duo necessaria esse ad huiusmodi cognationem contrahendam matrimonium impediens. Vnum, vt patrinus in toto Catechismo teneat. Alterum, vt qui infantis personam gerit respondeat ad fidei interrogata, dum Sacerdos rogat, an credat? Quare sicut in Baptismo hæc cognatio spiritualis perfecta contrahitur per elevationem pueri de Sacro Fonte: ita in Catechismo per tentionem pueri, & professionem fidei nomine infantis factam. Non tamen ideo mei Gasparis Hurtado sententiam omnino reiicio: probabiliter enim potest sustineri, cum præcipuum officium patris in Catechismo sit infantis nomine fidem profiteri.

DVBIVM

BAR
More
II. IV.
IV.

DVBIVM CL

An hoc Catechismi impedimentum per Tridentinum sublatum omnino?

611
Certum pra-
mitto.

Constat, cognationem hanc imperfectam ex Catechismo ortam saltem restrictam esse à Tridentino *sess. 24. cap. 2.* ad gradum primum ad quem eo decreto Concilij cognatio ex Baptismo orta dicimur matrimonium est contracta. Quamvis enim nulla in eo mentio fiat Catechismi, at cum Baptismi cognatio mensura sit eius quae ex Catechismo oritur, & ex illa gradus in hac sumantur, (vt probat Sanchez *citandus*, num. 6.) satis est, cognationem Baptismi restrictam esse, vt eodem quoque pacto Catechismi cognatio restricta censetur. Difficultas autem eo pertinet, nùm id Catechismi impedimentum impediens matrimonium sit omnino sublatum?

612
Non est om-
nino subla-
tum.

Non est omnino sublatum, sed adhuc permanet. Quia intentio legis ex praefatione colligitur, per illamque tollitur legis incertitudo, ac eius dispositio manifestatur, vt multis relatis, probat Tiraquell. *trac. Cessante causa, limit. 1. num. 65.* At si praefationem decreti Tridentini attendas, manifestè solam cognationem dirimentem matrimonium restringere voluit, ibi: *Pro et experientia, propter multitudinem prohibitionum multoties in casibus prohibitis contrahi matrimonia ignorantèr in quibus non sine magno peccato perseveratur, vel ea non sine magno scandalo dirimuntur.* Quae rationes praefationis nullatenus habent locum in cognatione spirituali solum impediende, qualis est Catechismi. Nam cum matrimonium validum sit, nec id dirimere oportet, nec in eo cum peccato perseveratur. Sic Palac. *in 4. dist. 42. d. vnic.* Barth. à Ledesin. *dub. 45.* Valent. *d. 10. quest. 5. punct. 4.* Rebell. *lib. 3. quest. 18. num. 10.* Candid. *disquis. 28. art. 16. dub. 1.* Tolet. *lib. 7. sum. cap. 14.* Lopez *part. 2. instruct. de matrimo. cap. 6. impediment. 4.* Vega *tom. 2. sum. capite 5. casu 3.* Sanchez vero *citandus*, asserit valde esse probabile.

613
Est sublatum
omnino.

Omnino sublatum est per Tridentinum hoc Catechismi impedimentum. Quia numeratis in eo decreto personis, inter quas cognatio spiritualis contrahitur, per Baptismum, per Confirmationem, & iure antiquo circa hoc correcto. Sic concluditur: *Omnibus inter alias personas huius spiritualis cognationis impedimentis omnino sublatum.* Et si obicias, intelligi de cognatione spirituali contracta per Baptismum, vel Confirmationem: obstat illius Capitis principium vbi ait Concilium, se velle multitudinem prohibitionum restringere, vt vitentur incommoda: & statim subdit. *Volens itaque Sancta Synodus huic incommodo providere; & à cognationis spiritualis impedimento incipiens, statuit.* Vbi generaliter de cognatione spirituali loquitur: & statim praescribit inter quas personas contrahatur: ac in fine concludit, inter nullas alias personas contrahi. Vere ergo inten-

dit, cognationis spiritualis impedimentum omnino auferre praeter casus ibi expressos, inter quos Catechismus minime annumeratur. Ita Sanchez *lib. 7. d. 10. num. 12.* Henriquez *lib. 2. cap. 15. num. 4.* & lib. 12. cap. numer. 1. Sa verb. *Impedimentum dirim. num. 4.* Bonacin. *quest. 3. de impedim. punct. 14. num. 6.* Filiuc. *trac. 10. p. 1. cap. 9. num. 273.* Reginald. *lib. 11. num. 190.* Diana *part. 3. tractat. 4. resolut. 260.* Villalob. *trac. 14. diffic. 2. numer. 5.* citans Barthol. de Ledesin. *Coninch disput. 30. dub. 3. numer. 24.* Basil. *lib. 6. cap. 11. numer. 3.* Hurtad. *dub. 25. diffic. 1. numer. 4.*

Hanc sententiam probabiliorem esse reor. Quia Pius V. motu proprio edito anno 1566. 4. Kalend. Decemb. declarans Tridentini decretum, ait, non esse à precisis illius verbis recedendum. Cum ergo Concilium generaliter dicat, inter nullas alias personas eam contrahi cognationem quam inibi expressas: censendum est, cognationem Catechismi, cuius mentio ibi minime fit, omnino esse sublatam. Adde, ita declarasse Cardinalium Congregationem, Auctore Farinacio ad Tridentin. *sess. 24. cap. secund. ad l. 4. num. 88.* aliam Cardinalium afert declarationem: Nulla, (inquit Sacra Congregatio) cognatio spiritualis contrahitur nisi inter personas, quae nominantur in hoc decreto.

DVBIVM CLI.

An impedimentum impediens votum castitatis, aut Religionis dirimat matrimonium, quando uterque contrahens eo voto ligatus est?

Erroneum est, votum simplex castitatis, vel Religionis impedire, vt matrimonium liceat inaeur, non tamen initium dirimere. Quia id habetur *cap. Coniunxit*, & *cap. vnic. de voto, in 6.* Cuius ea est ratio quod votum simplex non corporis traditionem, sed solam promissionem importet: vnde verum dominium apud vouentem manet. Ea est autem natura promissionis, vt impediatur licitum dominij translationem rei promissae in alterum, vt pote quae est contra fidem praestitam: tamen eam irritam non reddat, vt potè quae à vero domino est facta. Quaesierim autem, an votum huiusmodi non solum impediatur, sed & dirimat matrimonium, quando contrahens uterque eo est voto ligatus?

Dirimit quidem. Quia tunc est vltus matrimonij utriusque interdictus: ergo inter illos minime potest validum matrimonium consistere. Sic Gloss. *cap. Si quis votum, statim in principio, 27. quest. 1.*

Minime dirimit Quia uterque, non obstante eo voto, potest dominium sui corporis valide transferre: & semel eo translato, (illicite quidem) licet neuer potest petere, ac reddere tenebitur. Ita Aftens *sum. part. 2. lib. 8. tit. 16. artic. vnic. quest. 7.* Rosel. *verè. Impedimentum, impedim. 4. num. 6.* Angelus *verè. Matrimonium.*

Sectio II. Dubia, De Impedimentis. 277

3. imped. 5. n. 5. Syluest. v. Matrimonium, 7 qu. 5. d. 6. Tabiena v. Impedimentum, imped. 2. q. 6. n. 7. Nauar. sum. c. 2. n. 7. Veracr. p. 1. spec. a. 1. 5. dub. 3. Sanch. l. 7. d. 1. n. 10. Hurtad. d. 5. diff. c. 1. Bonac. q. 1. pun. 1. 4. n. 7. Torres p. 2. sum. cap. 1. 12. dub. 1.

610
Hic mihi
causam.
Hoc proculdubio est asserendum. Quia inra
solum præscribunt simplex votum impedire
coniugium. Idem dixerim de voto, aut iura-
mento Religionem incundi, aut Ordinem
Sacrum suscipiendi. Quia hæc omnia cum
statu matrimonij pugnant, ideoque impe-
dunt: non tamen dirimunt, ob præfatam
rationem.

DVBIVM CLII.

An Votum castitatis Religionis, vel non
nubendi emissum ab eo, cui satius
est ob animi salutem coniugium ini-
re: validum sit, & impediat matrimo-
nium?

611
Hic est casti-
tatis votum
impedit.
Nec est validum, nec matrimonium impe-
dit. Quia votum castitatis, vel Religionis
emissum ab eo, qui carnis molestiis affligitur,
& frequenti ruina succumbit, non est de ma-
teria satis idonea, imo contra Pauli consilium.
1. Cor. 7. Quod si non se continent, nubant: melius
est enim nubere, quam vri. Certe votum inendi
matrimonium est validum in illis, quibus salu-
tarius iudicatur ob incontinentiam vitandam,
coniugium iniire: eo quod sit de meliori bono
respectu votentis. Ergo vota huic contraria
sunt de meliori, respectu votentis, bono: ergo
irrita. Sic Valent. 2. 2. d. 6. qu. 6. punct. 1. diff. 4.
Petr. de Ledelm. tom. 2. sum. v. act. 10. cap. 2. dub. 1.
Bonacin. tom. 2. d. 4. q. 2. punct. 1. n. 26. Homobon.
vol. 1. p. 2. respon. 2. 8. Trull. l. 2. in Decal. cap. 2.
dub. 1. num. 18.

612
Validum est
ob impedire
matrimonium.
Validum est, & impedit matrimonium.
Quia tentaminum molestia, ac frequens rui-
na non liberat eum, qui hæc patitur ob obliga-
tione voti, sed reddit casum dispensabilem. Nam
cum materia votorum castitatis, aut Religionis
sit res gravissima, & admodum Deo grata, ac
subinde magnum in eorum violatione pericu-
lum subsit: non cuiuscumque iudicio quan-
tumvis moraliter certo relinquendum est, an
votenti, omnibus consideratis, expedientius
sit matrimonium: sed autoritas superioris dis-
pensantis est expectanda. Ita Sanchez libr. 7.
dub. 1. 1. numer. 9. Basil. libr. 6. capit. 12. numer. 2.
Suar. libr. 4. de voto, capit. 19. numer. 9. doctri-
nam esse communem Diana, apud Leandr. tr. 9.
d. 13. qu. 1.

613
An ista res
soluit.
Non dubium primam sententiam fortissimis
fundamentis fulciti, & speculative intentum
persuadere. At practice minimè sustinerem.
Itaque iudico, valere huiusmodi vota emissa ab
eo, qui carnis tentaminibus agitur frequen-
tibus frædatur illecebris ante voti emissionem,
& à fortiori, quando hæc superueniunt, iam
emisso, & matrimonium impedire. Ducor, quia
oppositum asserere video esse contra vnum Ec-
clesiæ. Quantumvis enim quis carnis illecebris
diuexetur, & incontinens sit, si voto castita-
tis se ob. & Mend. Theol. Moral. Tom. III. P. II.

tis se deuinciat, aut antea deuinxerit, affolet à
Pontifice dispensationem impetrare, nec illi
conceditur, nisi rigidissima iniuncta commu-
tatione. Nec credo, (cum Sancio loquor libr. 4.
sum. cap. 8. num. 10.) virum aliquem doctum,
& pium ausum fuisse, hunc ab ea obligatione
eximere.

DVBIVM CLIII.

An mortaliter delinquit, qui habenti castitatis
votum, & roganti num possit matrimo-
nium valide iniire, posse res-
pondet?

614
Mortaliter
delinquit.
H Abenti castitatis votum, & roganti, num
possis eo adstrictus matrimonium iniire:
respondendum est, cum non possit. At vterius
instanti, an contractum valeat: deneganda est
responsio. Quia si respondeatur, in validum esse,
erit mendacium: cum votum castitatis sit impe-
dimentum solummodo impediens: si autem es-
se validum, occasio inendi matrimonium cum
peccato lethali exhibebitur: atque ira respon-
dens eadem culpa lethali insicietur. Sic Ho-
stiens. sum. tit. de voto, §. Quot sunt species voto-
rum. n. 5. Alberic. in Distin. tit. 1. v. Impedimen-
tum, 4. Astens. sum. p. 2. l. 8. tit. 16. a. vni. c. 9. Greg.
Lop. l. 2. v. Tan tenendo, tit. 8. p. 1. Gætra repetit. cap.
Ad limina, 30. q. 1. §. 4. n. 3. Vega. tom. 2. c. 129.
ca. u. 13. Tabie. v. Impedimentum, imped. 2. q. 5. n.
9. dicens, hanc sententiam esse tutiorem. D. An-
tonin. 1. p. tit. 1. c. 16. §. 1.

615
Nō delinquit
mortaliter.
Mortaliter non delinquit, qui roganti id
respondet, valide posse matrimonium iniire.
Quia cum veritas propaleatur, factumque debi-
te grauetur explicando, id esse culpam lethale
ob impediens impedimentum: non est occa-
sio ruinae data, sed accepta. Nil enim propo-
nitur, quod suapte naturâ ad peccatum prouo-
cet. Alias similiter delinquerent, eandem delin-
quendi occasionem offerentes Doctores, qui ita
scriptam reliquere saltem materna lingua, quæ
ab omnibus calleri potest. Ita Sanch. l. 7. d. 1. n.
12. Abul. ad c. 30. Num. q. 6. 3. Angel. v. Matrimo-
nium, 1. imped. 5. Matienzo l. 5. recapit. tit. 1. gle. 1.
n. 15. 2. Manu. rom. 1. sum. cap. 241. nu. 3. Gutierr. de
matr. c. 85. n. 5. Coninch. d. 30. num. 32. Reginal.
lib. 31. num. 186. Bonacin. qu. 3. de matr. punct. 14.
num. 8.

616
Quid gerend-
um sit hoc
in casu expe-
ne.
Ego quidem affirmo oportere, vt in-
terrogans prudenter illudatur. Quia lex cha-
ritatis non solum præscribit, ne præbea-
mus delinquendi occasionem, sed etiam
proximum in quantum possumus, auerta-
mus. Deinde nullam esse scandali culpam,
seu occasionis peccandi datæ, veritatem
respondere, dicendo peccare mortaliter qui
voto simplici castitatis adstrictus matrimo-
nium iniit, sed huiusmodi contractum esse
se validum, ob præfatam rationem. Fateor
tamen adesse posse peccatum incauta res-
ponsionis. Vt si quis videat fragilem inter-
rogare, qui vera doctrina est abulurus ad in-
eundum cum lethali sacrilegio coniugium:
potestque commode cauta responsione, ce-
jata veritate, absque mendacio interroga-
tem eludere, peccabit quidem imprudens,
Aa &c

BAR
Mort
IV
IV

& minus cautè se habès, propalans veritatem. Attamen nunquam hæc culpa limites venialis excedet, nisi in respondente grauis ad sit malitia: quippe qui tali tempore, ac forma responderet, vt alter meritò credat, eum velle, vt voto postposito, contrahat matrimonium: ac proinde respondendi modus sit quædam tacita indicatio. Ratio autem cur citra hunc euentum non sit culpæ lethali tribuenda responsio ea est: quod præceptum charitatis non ita stricto rigore obligat, ad tantam circumspectionem habendam, quæ non modicam prudentiam desiderat: nec facile tam prudens inuenietur, qui subito interrogatus, possit commode tacita veritate, & fugato mendacio, rogantem cludere. Tacere autem omninò, non expedit. Quia interrogatus tanquam inurbanus iudicabitur, interrogatè offendet, nec leuè suspicionè in eo tacitæ veritatis ingenerabit. Sarius iudico fore, respondere, grauissimum sacrilegij crimen esse violati voti, & ex huiusmodi piaculo matrimonio infelices admodum exitas, & Dei supplicia grauiora posse optimo iure timeri.

DVBIUM CLIV.

An liceat suadere ei, qui veneris temptationibus agitato passim succumbit, nec spes est fore, vt aliis modis adhibitis contineatur, vt matrimonium ineat, quamuis simplici castitatis voto sit adstrictus?

627
Non licet.

Minimè licet. Quia peccat ille matrimonium contrahens ad vitandum illud maius frequentis impudicitie malum: ergo, & is, qui consultat facere minus, quantumvis parato ad maius admittendum. Nam quoad peccatum atinet, nil interest inter consilium, & executionem si omnibus pensatis, vno, & eodem modo se habet obiectum peccati ad consilium, & executionem. Quod hic contingit: nam omnibus pensatis alter gerit, quod hic consultat faciendum certè cum comparatiuum non tollat positium, qui consultat minus malum, vere malum consultat. Sic Gabr. in 4. dist. 15. q. 11. a. 3. dub. 14. Caiet. 2. 2. q. 78. a. 4. notab. 3. Syluest. ver. Matrimonium, 7. q. 5. dicto 9. Valent. 2. 2. d. 5. q. 2. 1. punct. 4. Sà v. Peccatum. 8. quamuis subobscure loquatur.

628
Licit quidè.

Licit quidem, si eo voto ligatus ita luxurie consilio adhæret, nec dispensationem petere vellet, nec à piaculis resilire. Quia proximus per hoc consilium minimè ad peccandum inducitur. Cum enim ille maius peccatum patrare apud se firmiter statuerit, solù ad id inducitur, atque eò consilium pertinet, vt peccatum minuat, & à parte culpæ desistat: quod sanum prorsus est consilium: sicut si volenti furari, & occidere, consulerem, ne homicidij reus esset. Quod si alter acquiescere nolit, nisi minori malo executioni mandato, suæ culpæ, & non consulentis est adscribendum. Ita Angel. v. Matrimonium. 3. imped. 5. Syluest. v. Vsuræ. 7. q. 1. Artil. v. Tyrannus. 2. vni. Sotus in c. 3. ad Roman. Natur. sum. c. 14. n. 40. Verac. p. 1. spec. a. 15. dub. ult. & alij plures, quos refert, ac sequitur Sanch. l. 7. d. 11. num. 15.

629
Cum huius opinor.

Ego existimo probabilis esse, hemini, qui tenetur castitatis voto, parato plura peccata

contra votum pro fragilitate patrare, si alia via cito illi succurri non possit. post consuluntur quam minus malum, vt matrimonium ineat. Quia in eo incedendo vnum solomodo peccatum committit, plurima vitans: & post contractum matrimonium facilis est dispensationis voti impetratio ad exigendum debitum. Quæ resolutio ex illa generali deducitur probabiliori mihi, posse consulti minus malum ad maius vitandum ei, qui paratus est, maius peccatum perpetrare.

CAPVT XXXV.

Circa impedimenta impediencia, quæ ortum habent ex crimine.

DVBIUM CLV.

An incestus viri cum vxoris consanguineis, quo impedi: etiam dirimat matrimonium?

In septem piaculis impediencia, matrimonium, primum memoratur incestus seu fornicatio alterius cum consanguinea sua, vel alterius coniugis, hoc est affini in gradu prohibito. Ratio autè huius impediencia optime assignatur à Caietano 2. 2. q. 54. a. 9. Quia talis incestus habet ex propria ratione impedire exactionem debiti à coniuge, eo quod inde coniuges efficiantur affines: & quia incestuosus non vetitus est coniugem sibi facere affinem, ac plenum coniugij vsum impedire: ideo puniuntur in ipso matrimonio, contra quod deliquit: & interdictio sibi aliud matrimonium cum quacumque alia persona contrahere. Quæstio igitur est, num incestus non solùm impediatur, sed & dirimat matrimonium?

Non solùm impedit, sed & dirimat. Quia tempore Nicolai I. duo Concilia Metense scilicet, & Aquigranense Lotharium Regem à vinculo matrimonij cum Theuperga contracti liberum declararunt; eo quod illam ante matrimonium se cum Lotharij fratre dicerent commisuisse. Sic quidam, quos, tacito nomine, refert, nec improbat Gloss. cap. Si quis cum duabus, verb. Penitentiam, 33. quest. 2.

Incestus admissus à virotum consanguineis vxoris impedit, non verò dirimit matrimonium. Quia id constat ex c. 1. & ex c. Transmissis, de eo, qui cognouit, consang. vbi tali incestuoso matrimonium interdicatur. Cum tamen nil addatur, quod ipsum contra prohibitionem ininitum irritari denotet, non erit irritum iuxta Regulam traditam à Sancio l. 7. d. 2. num. 10. Ita ipse Sanch. d. 5. n. 1. Basil. l. 6. c. 13. n. 4. & 5. & vniuersi Doctores.

Primum sententiam nullus Doctor non contradicit, referentes hoc impedimentum inter